

Thomas Breinstrup

INTERLINGUA-KURSUS FOR BEGYNDERE

Dansk Interlingua Union, 2009

Prefacio / Forord

I 1951 så verdenssproget interlingua dagens lys. Dette skete, da den store "Interlingua-English Dictionary" blev udgivet. Den har omkring 27.000 oppslagsord og er fortsat grundlaget for interlingua. Sprogfolk og videnskabsmænd havde da gennem 27 år arbejdet for at afdække "sproget i sprogene". Det er snart 60 år siden, og nu er interlingua udbredt over hele verden, med nationale organisationer og med fuld dækning på Internet.

Interlingua er umiddelbart forståeligt for alle, der behersker et af sprogene inden for den romanske sprogstamme (fransk, spansk, italiensk, portugisisk, rumænsk, rhætoromansk og latin). En væsentlig del af ordforrådet på engelsk, tysk og russisk stammer også fra de romanske sprog. Dermed er Interlingua let at forstå for nærværende en milliard mennesker. Grammatikken er enkel og kan stå på ét A4-ark.

Også i slaviske og germanske sprog som dansk er der en mængde fremmedord, som kommer fra latin og græsk. Dette gør interlingua til et enkelt sprog at lære, og det giver klare fordele derudover. Interlingua bliver nemlig også et værdifuldt tilskud til den almindelige sprogforståelse og giver en indsigt i, hvordan vore fremmedord er opstået, og hvad de betyder.

Dette kursus er et eksempel på, hvordan man kan tilegne sig et verdenssprog på enkel og letfattelig vis. Af stor betydning for børn og unge under uddannelse er også det grundlag, som interlingua giver for at lære fremmedsprog som engelsk, fransk, spansk o.s.v. Navnlig børn lærer sprog hurtigt, og de har glæde af det, hvis det gøres enkelt.

Interlingua skal ikke erstatte de nuværende sprog men bruges som internationalt kommunikationssprog i en tid, hvor den internationale kommunikation konstant vokser.

Interlingua har den enorme fordel frem for "kunstsprog", at det er et levende, udtryksfuldt sprog, hentet direkte fra roden i den indo-europæiske lingvistiske arv. Det er ikke et sammenkog af ord hentet fra et sprog her og et dér. Interlinguas musikalitet, skønhed og udtryksfuldhed gør det ideelt til også poesi og digtning, noget, som har givet sig udtryk i en rig litteratur på interlingua med originale og oversatte værker inden for skøn- og faglitteratur.

I vor tid bruges enorme summer på oversættelse mellem sprogene. Særligt finder vi dette inden for FN, EU og verdenshandelen. Misforståelser opstår let, og disse kan blive skæbnesvangre, når man oversætter fra sprog til sprog. Med et fælles sprog, veldefineret og utvetydigt, kan der opnåes enorme fremskridt og fordele.

Kurset her består først af ti lektioner, hvor hele grammatikken gennemgås. Gennem tekst og øvelser tilegner man sig et ordforråd på ca. 400 ord. Så følger fem læsestykker, som er med for at øge ordforrådet. Når hele kurset er gennemgået, vil man have et ordforråd på ca. 750 ord. Dette gør en i stand til at læse almindelige tekster på interlingua uden problemer. Ordforrådet kan så øges gradvis.

Panorama er et internationalt magasin, som udkommer hver anden måned. En righoldig interlingua-litteratur er tilgængelig. Du kan også blive medlem af Dansk Interlingua Union og dermed af Verdens Interlingua-Unionen (Union Mundial pro Interlingua, UMI). ■

INTERLINGUA-KURSUS FOR BEGYNDERE: PREFACIO – PRONUNCIATION – CONTENTO

Pronunciation / Udtale

Bogstav	Navn	Udtales som i...
a	a	<i>har</i>
b	be	<i>ben</i>
c	tse	foran e, i og y som <i>ts</i> ; ellers som <i>k</i> ; <i>ch</i> udtales i de fleste tilfælde som <i>k</i>
d	de	<i>det</i>
e	e	<i>vel</i>
f	ef	<i>fy</i>
g	ge	<i>gå</i> undtagen i endelserne <i>-age</i> og <i>-agi-</i> , hvor <i>g</i> udtales som i engelsk <i>-age</i>
h	hasa	<i>hej</i>
i	i	<i>is</i>
j	jota	stemt <i>sj</i> som i fransk <i>journal</i> eller som <i>dzj</i>
k	ka	<i>kasse</i>
l	el	<i>læge</i>
m	em	<i>man</i>

Bogstav	Navn	Udtales som i...
n	en	<i>næse</i>
o	å	<i>okse</i>
p	pe	<i>pakke</i> , men <i>ph</i> udtales som <i>f</i> som i <i>fy</i>
q	ku	<i>ku</i> , men <i>qu</i> udtales som <i>kw</i> hvor <i>w</i> -lyden er som i engelsk <i>what</i>
r	er	<i>rigtig</i> , rullet med tungespidsen
s	es	<i>synge</i>
t	te	<i>tre</i> , og <i>th</i> udtales også <i>t</i> . Foran ubetonet <i>i</i> udtales <i>t</i> som <i>ts</i> som i tysk <i>Station</i>
u	u	<i>ur</i>
v	ve	<i>vælge</i>
w	duple ve	<i>wild west</i> på engelsk
x	iks	<i>ks</i>
y	ypsilon	foran vokal som dansk <i>j</i> , eller som <i>i</i>
z	zeta	stemt <i>s</i>

Hovedregelen er, at trykket ligger på vokalen før sidste konsonant. Ved afvigelser fra denne regel er den stavelse, hvorpå trykket skal ligge, understreget. Ordene i de kantede parenteser [] er lydskrift. ■

Contenido / Indhold

Prefacio / Forord, Pronunciation / Udtale

Lection un / Lektion et

Ubestemt og bestemt artikel. Navneform/infininitiv og nutid/præsens af udsagnsordet/verbet.

Lection duo / Lektion to

Udsagnsord med *se*. Navneordets/substantivets flertalsform. *Non*. De personlige stedord/pronomener.

Lection tres / Lektion tre

Datid. Personlige stedord i akkusativ og dativ.

Lection quatro / Lektion fire

a + le = al. Fremtid af udsagnsordet.

Lection cinque / Lektion fem

de + le = del. Genitiv. Ejestedord.

Lection sex / Lektion seks

Biord/adverbier. Kort tillægsform. Førnutid. Talord. Ordenstal.

Lection septe / Lektion syv

Henførende stedord. Førdatid.

Lection octo / Lektion otte

Lang tillægsform. Fortids fremtid/konditionalis. Nutid passiv.

Lection novem / Lektion ni

Bydeform/imperativ. Datid passiv.

Lection dece / Lektion ti

Gradbøjning af tillægsord og biord. *-issime* og *-issimo*.

Conversationes & textos

Prime lection / Første lektion

Le visita a granpatre e granmatre.

Secunde lection / Anden lektion

In le Pyreneos.

Tertie lection / Tredje lektion

Conversation in le bibliotheca.

Quarte lection / Fjerde lektion

Le revista quotidian.

Quinte lection / Femte lektion

Le ultime lection. Traduction / Oversættelse. Postscripto / Efterskrift.

Clave / Nøgle

Nøgle til alle opgaverne.

Oversigt over grammatikken

Vocabulario / Ordliste

Alle ordene brugt i dette kursus med angivelse af, i hvilken lektion de først forekommer. ■